

Toimintakertomus 2018

Etelä-Karjalan Martat ry

SÄÄNTÖJEN MUKAINEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

Toimintavuosi oli Etelä-Karjalan Martat ry:n 97. toimintavuosi.

Toiminta-ajatus

Martat on kotitalousneuvontaa tekevä kansalaisjärjestö, joka edistää kotien ja perheiden hyvinvointia sekä tarjoaa jäsenilleen monipuolista toimintaa ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Kotitalousneuvonta 2018

Neuvonnan kärki piirin toiminnassa oli kestävä arki, jonka avulla tuotiin esiin arjen mukavuutta, arjen taitoja ja kestävä elämäntapaa. Annoimme kuluttajille tietoja ja taitoja, kuinka he voivat arjessaan itse ja/tai yhdessä toisten kanssa vaikuttaa valinnoilla ja toimilla kestäväan arkeen. Kestävä arki -teemassa edistettiin keittiön kautta järkeviä valintoja ja toimintatapoja, joilla edistämme kiertotaloutta ja hillitsemme ilmastonmuutosta. Teemassa huomioitiin kotitalouden eri sisältöalueet.

Kestävä arki -teemaa toteutettiin piirin neuvonnassa ja koulutuksissa. Teemaa vietitiin eteenpäin mm. marittayhdistysten ketjukoulutuksissa, Merkkiteko-kampanjassa, Marittailuviikolla, Sienipäivässä, Uusia alkuja -tapahtumassa, avoimissa Martat vinkkaa -neuvontatilaisuuksissa ja kohdennetussa neuvonnassa (eri hankkeiden kohderyhmät).

Kotitalousneuvonnan strategia

Kotitalousneuvontaa ohjaa järjestön strategian 2017–2019 mukaiset tavoitteet, jotka ovat:

- terveyden edistäminen
- kestävä kehitys
- tasa-arvon edistäminen
- kotityön arvostuksen lisääminen

Piirin toiminnan tarkoitus ja tehtävät

Etelä-Karjalan Martat kuuluu Marttaliittoon.

Piirin keskeisintä toimintaa ovat kotitalousneuvonta ja järjestötoiminta. Viestinnällä tuetaan järjestön tavoitteiden toteutumista, vahvistetaan neuvonnan tuloksellisuutta, näkyvyyttä mediassa sekä jäsenistön ja suuren yleisön tiedonsaantia.

Laaja jäsenkunta on piirin toiminnan lähtökohta. Marittayhdistykset vastaavat alueidensa jäsenoiminnasta ja maritta-aatteen edistämisestä.

Etelä-Karjalan Martat toimii marittayhdistysten alueellisena yhteistyöjärjestönä. Piiri tukee alueensa marittatoimintaa, vastaa kotitalousneuvonnan toteutuksesta ja vahvistaa järjestöllistä toimintaa. Piirin ja yhdistysten toteuttamiin avoimiin neuvontatilaisuuksiin ja -tapahtumiin voivat osallistua kaikki asiasta kiinnostuneet. Lisäksi piiri toteuttaa nykyisille ja uusille erityisryhmille kohdennettua neuvontaa.

Kotitalousneuvonta

Arjen hallinnan tukeminen

Kotitalousneuvontamme perustuu arjen hallinnan ja arjen taitojen vahvistamiseen. Neuvonnassa painopiste on ollut terveellisessä ravitsemuksessa, ruoanvalmistustaidoissa, omien raha-asioiden hoitamisessa ja kodinhoitoon motivoimisessa ja kodinhoidon taidoissa. Samalla on vahvistettu sosiaalisia taitoja, yhdessä tekemistä ja vertaistukea. Arkitöiden osaaminen edistää oman elämän hallintaa. Usein arkielämän taidot opitaan jo lapsuuden kodissa ja koulussa, mutta toisinaan niitä on opeteltava ja tuettava vielä myöhemmin ja aikuisenakin.

Terveyden edistäminen

Neuvonnassa on perehdytty terveyttä edistäviin elintarvike- ja kuluttajavalintoihin ja taitoihin. Elintarvikevalinnoilla on vaikutusta sekä yksilön että ympäristön hyvinvointiin. Ruoka- ja ravitsemusneuvonta noudattaa vuoden 2014 suomalaisia ravitsemussuosituksia sekä uusia Lapsiperheen ruokasuosituksia (2016). Ruoanvalmistuskursseille on valittu sekä terveyttä edistäviä että ympäristöystävällisiä ruoka-aineita. Ruoka-ainevalinnoista ja valintojen vaikutuksista on keskusteltu kursseilla. Erityisesti on kiinnitetty huomioita kasvien, marjojen ja hedelmien käytön lisäämiseen, hyviin rasvavalintoihin, vähäsuolaisuuteen ja kohtuulliseen sokerin käyttöön. Ruokakursseilla on otettu esille myös terveyttä edistävät ruokatottumukset, monipuolisuus, ateriarytmi, lautasmalli, annoskoko sekä liikunnan ja levon merkitys hyvinvointiin.

Puutarhassa työskentely ja luonnossa liikkuminen kohottavat kuntoa. Jo pelkkä puutarhassa ja puistossa oleskelu ja kasvien katselu, samoin kuin luonnossa liikkuminen ja luontokokemukset lisäävät hyvän olon tunnetta ja elämän laatua. Vihreä ympäristö laukaisee stressiä vetämällä mielen pois arkisista asioista.

Kodissa sisäilman laatu ja kotitöiden ergonomia ovat merkittäviä tekijöitä terveyden kannalta. Kodinhoidolla voimme jokainen vaikuttaa terveelliseen sisäilmaan ja tapaturmien ehkäisyyn. Myös raha-asiat vaikuttavat ihmisen psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja siksi taloudellisen osaamisen edistäminen on keskeistä neuvonnassa.

Kotitalousneuvonnassa korostetaan yhdessä tekemistä, joka tukee niin fyysistä kuin psyykkistä terveyttä.

Terveyden edistämistä korostetaan erityisesti Ruokaa miesten makuun-, Ruokaa sydänystävälle-, Villiruokaa- ja Ihanaa itselle -kursseilla, Hoida kotiasi – voi paremmin ja ekologisen kodinhoidon kursseilla.

Kestävä kehityksen edistäminen

Ekologinen kestävä kehitys

Ekologista kestävä kehitystä edistettiin pitämällä neuvonnassa esillä seuraavia teemoja: jäte/lajittelu, luonnon monimuotoisuus, ruokahävikin vähentäminen, energiansäästö, ekotehokkuus, kohtuullinen kulutus ja kiertotalous.

Ruoan, asumisen ja kodinhoidon ympäristövaikutuksia pyrittiin vähentämään välittämällä tietoa ekologisista valinnoista ja käyttötottumuksista. Lihan käytön vähentäminen ja

kasvisten lisääminen ruokavalioon vähentää ympäristökuormaa. Suunnitelmallisuudella voidaan vähentää ruokahävikkiä ja säästää ruokamenoissa. Tekstiilien ympäristöasioita pidettiin esillä Garderobi-neuvonnassa.

Sosiaalinen kestävä kehitys

Sosiaalista kestävästä kehitystä edistettiin pitämällä neuvonnassa esillä seuraavia teemoja: vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, Reilu kauppa, ympäristömerkit, ruokaturva sekä kotivara.

Taloudellinen kestävä kehitys

Taloudellista kestävästä kehitystä edistettiin pitämällä neuvonnassa esillä seuraavia teemoja: vastuullinen ja kohtuullinen kulutus, edullisen ruoan valmistus, oman talouden hallinta, säästövinkit.

Edullinen kotiruoka on monien ruokakurssien punaisena lankana. Taloudenhallintaa ja taloudellista osaamista tuotiin esiin paljon sähköisen neuvonnan ja viestinnän kautta ja hanketoiminnassa.

Kulttuurinen kestävä kehitys

Kulttuurista kestävästä kehitystä edistettiin pitämällä neuvonnassa esillä seuraavia teemoja: juhlaperinteet, ruokaperinteet, siivousperinteet, sukupolvien välinen vuorovaikutus, monikulttuurisuus, kansainvälinen ruoka, erilaisuuden hyväksyminen.

Kulttuurista kestävästä kehitystä toteutettiin erityisesti ruokakursseilla. Kansainvälisyys näkyi mm. Etiopia, Kamerun ja Swasimaa keittiö -ruokakursseilla, jonka taustalla on Marttaliiton kehitysyhteistyöhankkeet.

Tasa-arvon edistäminen ja kotityön arvostuksen lisääminen

Kotitalousneuvontaa annettiin avoimesti ja edullisesti erilaisille kohderyhmille tavoitteena tukea tasa-arvoa. Neuvonnassa otettiin huomioon erilaiset ja eri taustoista tulevat kuluttajat ja perheet.

Neuvonnan toteutus

Kotitalousneuvontaa annettiin ryhmäneuvontana kursseilla, luennoilla, havaintoesityksinä ja työpajoissa. Henkilökohtaisen neuvonnan kanavina olivat puhelin, sähköposti ja Facebook sekä asiakaskäynnit. Messuilla ja muissa yleisötapahtumissa kohdattiin iso joukko neuvontaa hakevia.

Kestävä arki -teemaa käsiteltiin kursseilla, luennoilla, martoille järjestetyissä ketjukoulutuksissa mm. teemalla Arkiruoka on järkiruokaa sekä Merkkiteko: pieni teko, iso kiitos -tietoiskuissa. Aiheet liittyivät kestäväan arkeen ja vastuullisiin valintoihin.

Historian ensimmäistä Marttailuviikkoa vietettiin syyskuussa viikolla 37. Viikon teeman oli Arkiruoka on järkiruokaa, jossa kestävä arkea lähestytään keittiön ja kestävien valintojen kautta. Marttailuviikon aikana tuotiin esille kotimaisten kasvisten käyttöä.

Tavoitteena on lisätä kasvista pöytään, ymmärrystä ruoan alkuperästä ja oivallusta ruoan valmistamisesta.

Marttailuviikolla toteutettiin myös Uusia alkuja -tapahtuma yhteistyössä marttayhdistysten kanssa. Käyttökelpoiset kupit ja kapustat laitettiin kiertoon. Piiri toteutti Uusia alkuja -tapahtuman Lappeenrannan teknillisellä yliopistolla yhteistyössä Lappeenrannan teknillisen yliopiston ylioppilaskunnan sekä Etelä-Karjalan Jätehuollon kanssa. Tempaus oli opiskelijoille suunnattu kierrätystapahtuma, jossa jaettiin jäsenistöltä kerättyjä hyväkuntoisia keittiövälineitä opiskelijoille. Lisäksi kerrottiin kestävästä kehityksestä ja kierrätyksestä sekä mm. isoäidin siivousvinkeistä ja jaettiin reseptivinkkejä. Myös marttayhdistykset järjestivät Uusia alkuja tapahtumia opiskelijoille.

Marttailuviikon aikana mahdollisimman moni martta pukeutui martta-asuun tai asusteisiin.

Kohderyhmät

Marttojen avoin kotitalousneuvonta oli suunnattu kaikille kansalaisille ja se tuki monenlaisia kotitalouksia ja perheitä. Suurin osa asiakkaista oli eri-ikäisiä naisia, lapsiperheitä ja ikäihmisiä. Pikkukokki-toiminnalla kotitalousneuvontaa suunnattiin alakouluikäisille lapsille. Myös erityisryhmien (syrjäytymisuhan alla olevat sekä maahanmuuttajat) neuvonta on vakiinnuttanut paikkansa avoimen neuvonnan rinnalla, vaikka työtä tehdäänkin pääasiallisesti hankerahoituksella.

Kotitalousneuvonnan hankkeet ja toiminta/Marttaliitto

Arki sujuvaksi

Arki sujuvaksi -toiminnan tavoitteena oli päihde- ja mielenterveyskuntoutujien ja heidän perheidensä arkielämän helpottaminen, arjen hallinnan taitojen vahvistaminen ja kehittyminen, terveyden edistäminen sekä sosiaalisten taitojen kohentuminen. Hankkeen tavoitteena oli tukea myös maahanmuuttajien, erityisesti maahanmuuttajanaisten, arjen laatua antamalla keinoja selviytyä suomalaisessa arjessa sekä synnyttää yhteistoimintaa suomalaisten marttojen ja maahanmuuttajanaisten välille. Työpajanuorille järjestettiin kahdeksan kerran kurssisarja. Työpajanuoret saivat tietoa ja taitoja arjen hallintaan. Toimintaan osallistui 57 nuorta. Mielenterveyskuntoutujille ja maahanmuuttajille pidettiin yhteensä 36 kurssia/luentoa, joihin osallistui 257 henkilöä. Neuvonnallisia kotikäyntejä tehtiin yksi, joihin osallistui kaksi henkilöä. Toimintaa rahoittaa Marttaliitto/STEA (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus)

Lapsiperheiden arjen tukeminen

Lapsiperheiden arjen tukeminen -toiminta jatkuu 2017-2019 kohdennetulla toiminta-avustuksella. Toimintaa rahoittaa Sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotoilla. Avustus on myönnetty pikkulapsiperheiden arjen tukemiseen ja hyvinvoinnin vahvistamiseen kotitalousneuvonnan keinoin. Toimintavuoden aikana toteutettiin kuusi ruokakurssia, johon osallistui seitsemän 57 henkilöä sekä viisi luentoa, joille osallistui 140 henkilöä. Lisäksi toteutettiin 12 perhekäyntiä, joihin osallistui 45 henkilöä. Toiminnan kehittämistyöryhmään on kuulunut Etelä-Karjalasta kotitalousasiantuntija Tuija Kokkonen. Toimintaa rahoittaa Marttaliitto/STEA.

Makumatka Karjalaan

Makumatka Karjalaan -kurseja pidettiin kaksi. Kurseille osallistui yhteensä 25 henkilöä. Karjalaisen leivonnan kurseja tukee Karjalan Kulttuurirahasto 676,91 eurolla.

Marttojen Ässäkokki -kurssit

S-ryhmä tuki marttojen järjestämää lasten kokkikurssitoimintaa. Kurseilla opetettiin kekseliästä, sesonkien mukaista kasvispainotteista ja taloudellista ruoanlaittoa tulevaisuuden tekijöille, 8-12 -vuotiaille lapsille ja nuorille. Etelä-Karjalassa toteutettiin valtakunnallisella rahoituksella viisi Ässäkokki-kurssia, joihin osallistui 52 lasta.

Miesliesi -toiminta

Miesliesi -toimintaa järjestettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. Toiminnan tavoitteena oli vahvistaa alakouluikäisten poikien ja heidän isiensä/muiden läheisten miesten yhdessä tekemistä, kestävän arjen taitoja sekä arjen hallintaa. Läsä oleva ja osallistuva isä on lapsen etu. Yhdessä tekeminen vahvistaa pojan itsetuntoa. Yhdessä vietetty aika edistää terveyttä ja ehkäisee ongelmia. Miehillä ja pojilla järjestettiin kolmen kerran kurssisarjoja, yhteensä yhdeksän kurssia, joihin osallistui 9-10 miestä ja poikaa. Kurssiosallistumisia kertyi 84.

Rahat riittää!

Takuusäätiön ja Marttaliiton yhteisen Rahat riittää! -kehittämishankkeen (2018-2020) tavoitteena on kotitalouksien talous- ja velkaongelmia ehkäisevän ja selviytymistä tukevan talousosaamisen vahvistaminen.

Taloulosaamista vahvistetaan kehittämällä ja pilotoimalla uusia ja monipuolisia materiaaleja ja toimintatapoja sekä vaikuttamalla oikea-aikaisen talousneuvonnan saatavuuteen. Lisäksi hankkeessa tuotetaan ennaltaehkäisevää talousneuvontaa tukevaa tietoa sekä tehdään laaja-alaista ja monikanavaista vaikuttamistoimintaa. Kohderyhmänä ovat nuoret itsenäistymässä olevat aikuiset (18-25 -vuotiaat) ja työelämästä eläkkeelle siirtymässä olevat henkilöt (55 + -vuotiaat).

Rahat riittää! -kurseja pidettiin seitsemän, joihin osallistui 14 henkilöä. Luentoja pidettiin kolme, joihin osallistui yhteensä 64 henkilöä.

Yhteinen keittiö

Yhteinen keittiö -hanke on osa hallituksen ”Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta” -kärkihanketta. Yhteiset keittiöt ovat matalan kynnyksen paikkoja, joissa toteutuu yhteisöllisyys, moniammatillinen kohtaaminen, monipuolinen tiedonkulku ja vertaistuki. Yhteinen keittiö on yhteistyöhanke seurakuntien, järjestöjen ja kuntien kanssa. Hanketta hallinnoi Kirkkohallitus.

Yhteisen keittiön tarkoituksena on luoda uusi toimintakulttuuri, joka perustuu useiden toimijoiden yhdessä tekemiseen. Marttojen roolina oli tuoda hankkeeseen ruokaosaamista. Martat kouluttivat vapaaehtoisia valmistamaan yhdessä ruokaa ja ohjaamaan yhteisöllistä ruoanvalmistusta.

Yhteinen keittiö -kurseja pidettiin kahdeksan, joihin osallistui 62 henkilöä sekä kaksi luentoja, joihin osallistui 40 henkilöä.

Valtionapuneuvonta

Neuvonta kohdentui seuraaviin sisältöalueisiin: ruoka ja ravitsemus ja kodin talous. Valtionapuneuvonnalla järjestettiin 257 tapahtumaa, joihin osallistui 10 813 henkilöä.

Arkiruoka on järkiruokaa -ketjukoulutukset martoille ja kaikille avoimet ruokakurssit olivat suosittuja toimintavuoden aikana. Myös Juhlat kotona-, Martan kasviskeittiö- sekä kotikeittiön kalaviikko -ruokakurssit kiinnostivat osallistujia.

Merkkitekoja -kampanja

Reilu kauppa ry, Ympäristömerkintä ja Pro Luomu kampanjaivat yhdessä martta-järjestön ja Kuluttajaliiton kanssa vastuullisten valintojen puolesta. Marttojen kotitalousneuvonnan tietoisuus vuonna 2018 kaikilla kursseilla ja tapahtumissa oli Merkkitekoja.

Henkilökohtaista neuvontaa annettiin erityisesti luonnonantimista (marjat, sienet ja yrtit), kodinhoidosta sekä yleistä ravitsemuksesta ja ruoanvalmistamisesta.

Joukkoneuvontatapahtumissa kotitalousneuvonnan aiheita oli mm. kodinhoito- ja siivousvinkit, Arkiruoka on järkiruokaa ja luonnonantimet.

Etelä-Karjalan Martat sai valtionapua 35283,00 euroa (vuonna 2017 35 747,00 euroa) kotitalousneuvonnan toteuttamiseen.

Kotitalousneuvonnan hankkeet/ Etelä-Karjalan Martat

Ihan jees arki (1.1.2018-30.6.2020)

Ihan jees arki -hanke on Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ESR -hanke, jonka toimintaa toteutetaan viiden maakunnan alueella. Hankkeen päätoteuttajana toimii Uudenmaan Martat ry, osatoteuttajina Etelä-Karjalan Martat ry, Kymenlaakson Martat ry ja Lounais-Suomen Martat ry.

Ihan jees arki -hankkeen aikana kehitetään marttojen vetämää yksilö -ja ryhmätoimintaa (neuvontakokonaisuus) koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville, omaan arjenhallintaansa tukea tarvitseville ja kaikkein heikommassa asemassa oleville 15-29 -vuotiaille nuorille.

Hankkeessa toteutetaan ruokakursseja ja neuvonnallisia kotikäyntejä/yksilöohjausta. Toiminta käynnistyi Etelä-Karjalassa huhtikuussa 2018. Toimintavuoden aikana pidettiin 20 ryhmätoimintakertaa ja annettiin henkilökohtaista neuvontaa 12 nuorelle

Hankkeen yhteistyökumppaneina Etelä-Karjalassa ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus (Eksote), Imatran ja Lappeenrannan Ohjaamot, Me -talo Lappeenranta ja Sammonlahden seurakunta Lappeenranta.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus tukee toimintaa osallistumalla hankkeen kantarahoitusosuuteen.

Viiri -virkeyttä, ruokaa ja arkiaktiivisuutta (1.8.2017-31.12.2020)

Viiri -hanke kuuluu Stean rahoittamaan STM:n Suomi 100 -avustusohjelmaan. Hanke toimii osana suurempaa Toimintakyky-kuntoon ohjelmaa työikäisten toimintakyvyn parantamiseksi. Hanke on valtakunnallinen ja päätoteuttajana toimii Pohjois-Karjalan Martat ja osatoteuttajina Etelä-Hämeen Martat ry, Etelä-Karjalan Martat ry, Keski-Suomen Martat ry, Kymenlaakson Martat ry sekä Lounais-Suomen Martat ry.

Hankkeen kohderyhmänä ovat työikäiset, joiden toimintakyky on heikentynyt tai on vaarassa heikentyä sairauden, vamman tai vaikeiden elämäntapa- tai elämäntapojen takia. Kohderyhmänä ovat erityisesti alle 40 -vuotiaat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleva työikäiset miehet ja paljon palveluita

tarvitsevat työttömät (alle 65 -vuotiaat), ns. sosiaali- ja terveydenhuollon integraatioasiakkaat.

Hankkeen tavoitteena on osallistujien toimintakyvyn ja oman aktiivisuuden tukeminen sekä sosiaalinen vahvistaminen. Lisäksi hankkeella tuetaan osallistujien terveyden ja hyvinvoinnin kohottamista motivoimalla omasta itsestään ja huolehtimiseen, arkiaktiivisuuteen ja terveellisempiin elämäntapoihin. Järjestötoimijalähtöisten toimijamallien kehittäminen tarjottavaksi kunnille liitettäväksi toimintakykyä tukeviin palveluihin, edistää maakunnallista yhteistyötä.

Hankkeessa tehdään kotikäyntejä/yksilöohjausta sekä pienryhmätoimintaa.

Etelä-Karjalan alueella hanke käynnistyi huhtikuussa 2018. Toimintavuoden aikana pidettiin 20 kokoontumiskertaa, joihin osallistui 74 henkilöä. Yksilöohjausten ja kotikäyntien osallistumiskertoja oli 17. Yhteistyökumppaneina ovat Etelä-Karjalassa ovat Eksote, ViaDia Lappeenranta, Laptuote-säätiö sr, Lappeenrannan seurakunnat sekä Heikintalo ry

Vireästi Kaakossa 2018

Vireästi Kaakossa sai jatkoa vuosien 2015-2017 toiminnalle.

Vireästi Kaakossa –hankkeella tuetaan ikäihmisten arkielämää ja vahvistetaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tavoitteena on, että ikäihmiset voisivat asua mahdollisimman pitkään omissa kodeissaan omatoimisuuden säilyttäen. Hanketta toteutetaan Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kuntien alueella.

Hankkeen kohderyhmänä ovat yli 60-vuotiaat omaishoitajat (erityisesti miehet), eläkeläisyhdistysten jäsenet, sairaus- ja vammaisyhdistysten seniorijäsenet sekä ikääntyneet maahanmuuttajat.

Hankkeessa toteutetaan luentoja, ruoanvalmistuskursseja, neuvonnallisia kotikäyntejä sekä joukkoneuvontatapahtumia.

Vuonna 2018 hankkeessa toteutettiin Etelä-Karjalan alueella 21 kurssia, joihin osallistui 237 henkilöä sekä 10 luentoja, joihin osallistui 147 henkilöä. Ikäihmisten kotiin tehtiin 27 neuvonnallisista kotikäyntiä, joihin osallistui 37 henkilöä. Joukkoneuvontatapahtumia oli seitsemän ja tapahtumiin osallistui 513 henkilöä.

Vapaaehtoisille järjestettiin kaksi senioritukimarttakoulutusta/-tapahtumaa, joihin osallistui 23 henkilöä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on tukenut hanketta Veikkauksen tuotoilla 80 000 euron rahoituksen vuositasolla. Hanketta toteutetaan yhteistyössä Kymenlaakson Marttojen kanssa.

Järjestötoiminta

Marttailu on monipuolista ja aktiivista harrastamista. Jäseniä innostetaan ja kannustetaan monipuoliseen sisältölähtöiseen yhdistystoimintaan, yhdessä tekemiseen ja vaikuttamiseen. Jäsenille tarjotaan koulutusta, joka tukee elinikäistä oppimista ja

kannustaa marttailuun ja vapaaehtoistoimintaan.

Etelä-Karjalan Marttoihin kuului toimintavuoden aikana 96 marttayhdistystä. Yhdistysten alaisia toimintaryhmiä oli 22. Etelä-Karjalan Marttojen jäsenmäärä 1.1.2019 oli 3152. Vuonna 2017 jäsenmäärä oli 3277 jäsentä. Muutos edelliseen vuoteen (2017) oli -3,8% (-125 jäsentä). Uusia jäseniä piiriin liittyi 108. Koko maratta-järjestön jäsenmäärä tällä hetkellä on 44 000.

Jäsenmäärän vähentyminen on erittäin huolestuttavaa ja tarvitsee sekä yhdistyksissä että piirissa uusia toimintatapoja jäsenmäärän lisäämiseksi. Marttayhdistysten kotisivujen uudistuminen on käynnissä. Yhdistyssivujen tekeminen luo upean mahdollisuuden tiedottaa yhdistyksen toiminnasta ja saada sitä kautta uusia jäseniä.

Toimintavuoden aikana pidettiin yhdistysten luottamushenkilöille vertaistapaamisia, uuden jäsenen infoja sekä Sinustako maratta? -jäsenhankintatilaisuuksia. Lisäksi tehtiin yhdistyskäyntejä ja osallistuttiin yhdistysten vuosijuhliin. Piirin hallituksen jäsenet jalkautuivat kuluneen vuoden aikana marttayhdistyksiin. Tapaamisissa keskusteltiin marattojen strategiasta, toiminnan sisällöstä ja jäsenhuollosta sekä uusien jäsenten hankinnasta. Tilaisuuksissa kohdattiin 184 maratta eri puolella maakuntaa. Piirillä on koulutettuja vertaismarattoja, kassamarattoja, puutarhamarattoja, kansainvälisiä marattoja ja reiluttajamarattoja, jotka ovat aktiivisesti olleet mukana erilaisissa järjestö- ja neuvontatilaisuuksissa.

Martat tekivät toimintavuoden aikana 24568 vapaaehtoistuntia, joita toteuttivat 6430 maratta. Marttayhdistykset järjestivät 2331 tapahtumaa, joihin osallistui 64077 henkilöä.

Toimintavuoden aikana toimintansa lopettivat Sydänmaan Martat Suomenniemeltä ja Viriät Martat Taipalsaarelta (yhdistys muuttui Vehkatalpaaleen Marttojen toimintaryhmäksi).

Järjestötuotteet

Piiri välitti pienimuotoisesti erilaisia järjestötuotteita yhdistyksille ja kerhoille. Järjestötuotteita ovat mm. erilaiset järjestötunnukset (merkit), suruadressit, maljakot, kirjaset ja muita yksittäisiä tuotteita. Suurempi tuotevalikoima löytyy Martan puoti - verkkokaupasta osoitteessa

<https://www.martat.fi/martanpuoti/>

Talous

Varsinainen toiminta ja hankeavustukset

Etelä-Karjalan Martat ry:n tilinpäätös osoittaa ylijäämää 25 988,34 (vuonna 2017 ylijäämä oli 44 567,33 euroa). Hallitus esittää, että ylijäämä kirjataan toimintapääomatilille. Taseen loppusumma on 728 826,69 euroa (vuonna 2017 taseen loppusumma oli 680 818,39 euroa). Tilikaudella tehtiin 791,28 euroa poistoja. Henkilöstökulut olivat yhteensä 388 378,44 euroa (vuonna 2017 335 979,69 euroa).

Piiri sai vuonna 2018 Marttaliiton kautta opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta 35 283,00 euroa piirin valtionavun kotitalousneuvontaan (vuonna 2017 35 747,00 euroa). Hankkeisiin saatiin avustusta 130 475,55 euroa (vuonna 2017 100 082,94 euroa)

Varainhankinta

Piiri sai vuonna 2018 jäsenmaksujen palautusta Marttaliitolta 11 euroa/jäsen, yhteensä 33165,00 euroa (vuonna 2017 jäsenmaksun palautus oli 34 342,00 euroa).

Arvonlisäveron alainen tuotemyynti oli vuonna 2018 yhteensä 637,35 euroa (vuonna 2017 arvonlisäverollinen myynti oli 1 446,28 euroa)

Kotiapu

Kotiavun verollinen ja veroton tuotto oli yhteensä 224 482,56 euroa (vuonna 2017 195 463,94 euroa) Toiminta on kehittynyt vuosittain ja mahdollisuus tuottaa kotipalveluita myös arvonverottomasti (alv37§) on tuonut kotiavun piiriin uusia asiakkaita.

Marttojen kotiapu on toiminut Lappeenrannassa vuodesta 2006 alkaen. Kotiavussa oli toimintavuoden aikana kahdeksan työntekijää. Etelä-Karjalan Marttoille on myönnetty kotityöpalvelun sertifikaatti vuonna 2012. Päivitetty sertifikaatti on voimassa 15.1.2019.

Vohvelikioski

Vohvelikoskin tuotto oli 136 092,92 euroa (vuonna 2017 121 732,33 euroa). Vohvelikioski oli avoinna toukokuusta elokuuhun. Joitakin aukiolopäiviä oli myös syyskuussa. Kioskilla työskenteli 10 tarvittaessa tuntityöntekijää). Arvokasta tukea toimintaan antoivat myös talkoomartat.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotto oli 11 355,30 euroa (vuonna 2017 sijoitustoiminnan tuotto oli 42 421,20 euroa). Etelä-Karjalan Marttojen huoneisto LH 34 osoitteessa Raatimiehenkatu 22, Lappeenranta oli vailla vuokralaista huhtikuusta joulukuun loppuun.

Yhteistyö ja vaikuttaminen

Etelä-Karjalan Martat on ollut mukana seuraavissa yhteistyöryhmissä:
 Etelä-Karjalan lasten, nuorten ja lapsiperheiden työryhmät (LAPE)
 Etelä-Karjalan maakunnan yhteistyöryhmä
 Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyöryhmä maakunnallinen hyvinvointityöryhmä
 Kotkaniemen neuvottelukunta
 Kotona asumisen turvallisuus -hankkeen ohjausryhmä (KAT)
 Naisten Valmiusliiton Kymen alueneuvottelukunta

Hallinto

Etelä-Karjalan Marttojen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 12.4. Saimaan ammattiopisto Sampossa Lappeenrannassa. Kokoukseen osallistui 54 varsinaista kokousedustajaa. Kokouksessa oli läsnä yhteensä 10 henkilöä. Syyskokous pidettiin 11.11. Imatran seurakunnan Olavinkulmassa. Kokoukseen osallistui 33 virallista kokousedustajaa. Kokouksessa oli läsnä yhteensä 83 henkilöä. Syyskokouksessa hyväksyttiin sääntömuutos. Etelä-Karjalan Martat siirtyy noudattamaan yhden kokouksen (vuosikokous) mallia Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksen jälkeen ja vuodesta 2019 alkaen.

Hallitus ja toiminnanjohtaja

Puheenjohtaja Anna-Liisa Pekkanen, Taipalsaari 2014-
Varapuheenjohtaja Eeva-Liisa Heimonen, Imatra 2014-
Muut jäsenet:

Sirpa Ahtiainen, Imatra 2016-
Eija Kaipia-Junnonen, Lemi 2017-
Tuula Partanen, Lappeenranta 2016-
Tuija Maaret Pykäläinen, Lappeenranta 2014-
Sari Ramula, Savitaipale 2017-
Jaana Tirri, Ruokolahti 2015-
Anne Uppman, Rautjärvi, 2010-2018

Hallitus piti tilikauden aikana kuusi kokousta.

Hallituksen sihteerin tehtäviä on hoitanut toiminnanjohtaja Tuija Valjakka

Tilintarkastajat

Piirin tilintarkastajana toimi Mirja Saarnia, HT ja varatilintarkastajana Oy Tuokko Ltd.

Piirin palveluksessa oli viisi (5) kokopäivätoimista toimihenkilöä: toiminnanjohtaja, kaksi kotitalousasiantuntijaa ja toimistosihteerit/kotitalousasiantuntija sekä tarvittaessa olevia tuntityöntekijöitä kotiaavussa ja vohvelikioskillä.

Henkilöstö

Piirissä oli tilivuoden aikana keskimäärin 11,3 työntekijää.

Työntekijät:

Jukkara Päivi, kotitalousasiantuntija 1986-
Kokkonen Tuija, kotitalousasiantuntija 1997-
Sutinen Riitta, toimistosihteerit/kotitalousasiantuntija 1988-
Valjakka Tuija, toiminnanjohtaja 1992-

Tuntityöntekijät:

Kotiapu:

Halonen Taina, Hillo Tarja, Lantta Raija, Meuronen Pirjo, Muukka Lea, Pouttu Hilppa, Tuomi Leena, Uotinen Minna ja Vainikka Mirva

Vohvelikioski (huhti-syyskuu):

Asikainen Lotta, Jalo Karoliina, Lajunen Jutta, Lindqvist Nina, Lappalainen Aino, Nurmi Aino, Pekkola Iita, Uotinen Ella, Weckroth Niina ja Vilkkö Anni

Harjoittelijat:

Sosionomiopiskelija Sari Laamanen, Saimaan ammattikorkeakoulu. Hän suoritti 6 opintopisteen (160 h) laajuisen harjoittelun Etelä-Karjalan Martoissa.

Työnhyvinvointia ja jaksamista tuettiin mm. monipuolisella koulutuksella, Arki sukuvaksi-toiminnan työnohjauspäivillä, omaehtoisen liikunnan tukemisella sekä tarjoamalla lakisääteistä laajemmat työterveyshuollon palvelut.

Tulevaisuus ja talouden haasteet

Vuonna 2018 Etelä-Karjalan Marttoihin liittyi uusia jäseniä noin 108. Kokonaisjäsenmäärä on kuitenkin vähentynyt ja aktiivisia toimijoita on haasteellista saada marttayhdistyksiin.

Etelä-Karjalan Martat on jo vuosien ajan tehnyt yhteistyötä Kymenlaakson Marttojen kanssa mm. hankkeissa. Toimintavuoden aikana on kehitetty yhteistyötä usean muun marttapiirin kanssa. Vuonna 2018 alkoivat yhteiset kehittämishankkeet Ihan jees arki (ESR-rahoitus) ja Viiri – virkeyttä, ruokaa ja arkiaktiivisuutta (STEAA).

Opetus- ja kulttuuriministeriön kotitalousneuvontaan myöntämä valtionavustus on vähentynyt merkittävästi. Uusia rahoitusmuotoja ja yhteistyökumppaneita haetaan jatkuvasti.

Lappeenrannassa 2.5.2019

Etelä-Karjalan Martat ry

Hallitus